

Risky play – ei kielletä kaikkea!

Essi Kaipainen

Kirkkonummen kunta

**Millaisia olivat
päiväkotien ja koulujen
pihat silloin, kun itse olit
lapsi?**

**Mitä tykkäsit tehdä
ja leikkiä?**

Toivottavasti ei tällaisia...

Eikä tällaisia...

Your not allowed to climb that tree

Why not? One of the branches might be rotten and can brake. Come down

Mum ruins everything.

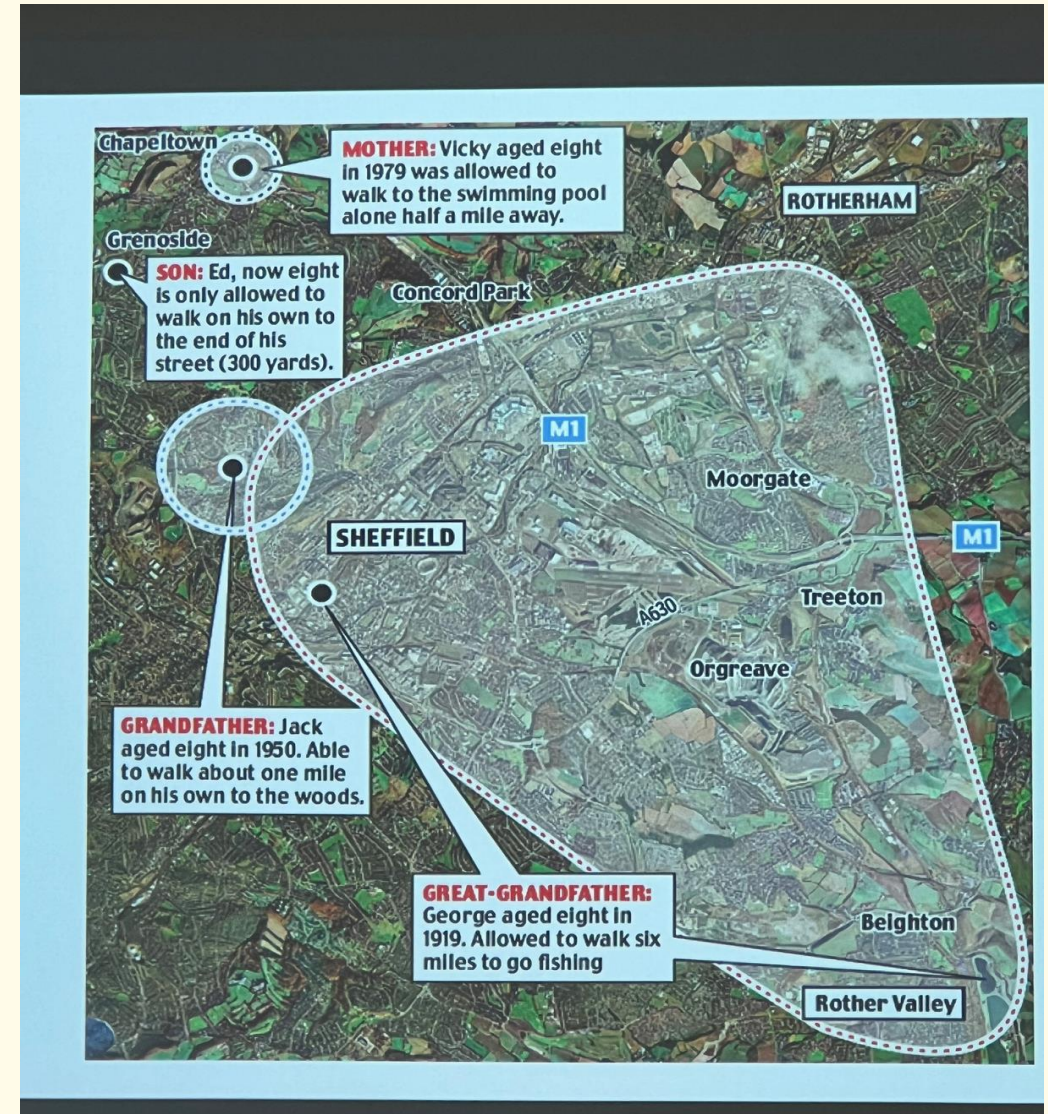
This will not be quite the same.

Muutos liikkumisessa

Luontokokemus päiväkotipäivän aikana tärkeä. Iällä ja sukupuolella ei väliä, kun ollaan luonnossa.

Pihat ovat tärkeitä, kun lapset ei liiku vapaa-ajallaan niin paljoa.

Teemme liian rakennettuja pihoja, ja ne on tylsiä lapsille

Elementtejä

- Kaiken ei tarvitse olla valmista ja “siistiä”
- Luonnonmateriaaleja
- Kierrätysmateriaaleja
- Vesielementtejä
- Toiminnan eri tiloja
- Muokattavuus ja muunneltavuus
- Pala kerrallaan
- Tilan käyttö
- Hauskuus
- Yllätyksellisyys

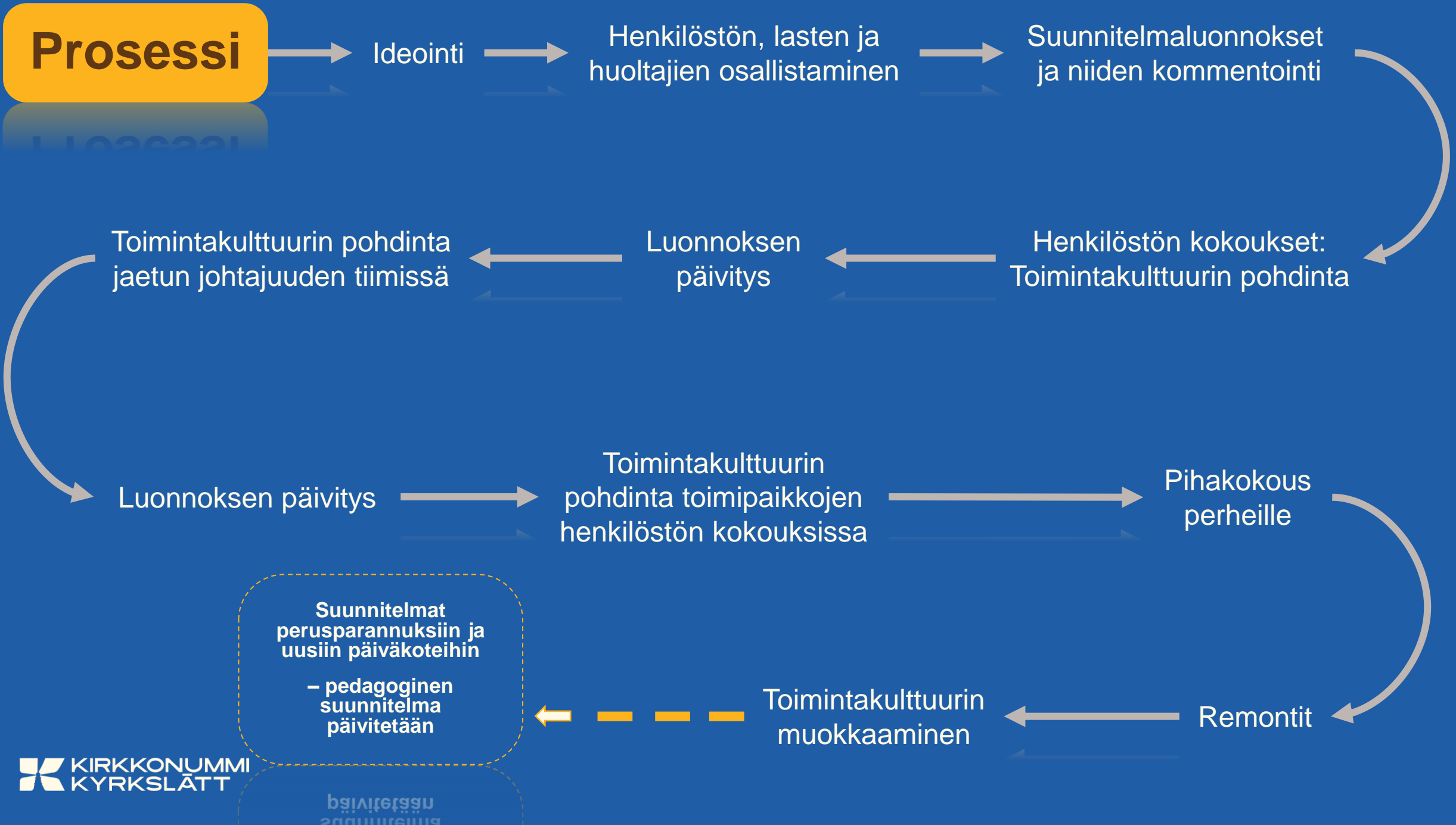
Kuva: Lund

- Naarmut ja mustelmat
- Kieli lipputankoon talvella
- Keinusta hyppääminen
- Leikkimökin katolle kiipeäminen
- Kova kolaus pyöräradalla
- Kiipeäminen päiväkodin aidalla
- Väliaidan poistaminen isojen ja pienten pihan välistä

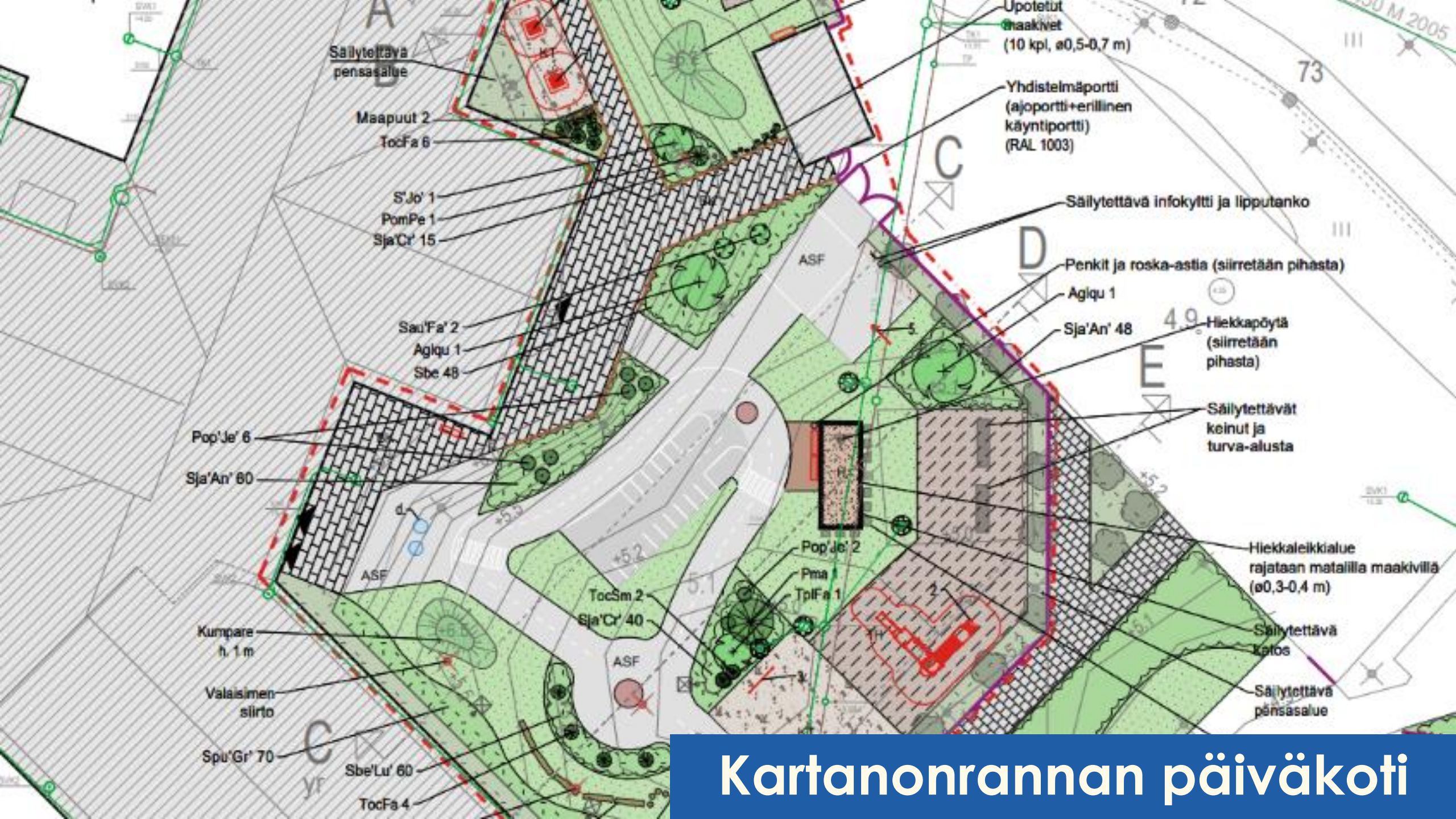
TUNNEMITTARI

Prosessi

Säilytettävä pensasalue

Maapuut 2
TocFa 6

S'Jo' 1
PomPe 1
Sja'Cr' 15

Sau'Fa' 2
Aglqu 1
Sbe 48

Pop'Je' 6
Sja'An' 60

Kumpare
h. 1 m

Valaisimen
siirto

Spu'Gr' 70

Sbe'Lu' 60
TocFa 4

TocSm 2
Sja'Cr' 40

Pop'Je' 2
Pma
TpiFa 1

Upotetut
maakivet
(10 kpl, ø0,5-0,7 m)

Yhdistelmäportti
(ajoportti+erillinen
käyntiportti)
(RAL 1003)

Säilytettävä infokyltti ja lipputanko

Penkit ja roska-astia (siirretään pihasta)

Aglqu 1

Sja'An' 48

Hiekkapöytä
(siirretään pihasta)

Säilytettävät
keinut ja
turva-alusta

Hiekkaleikkialue
rajataan matalilla maakivillä
(ø0,3-0,4 m)

Säilytettävä
kalvos

Säilytettävä
pensasalue

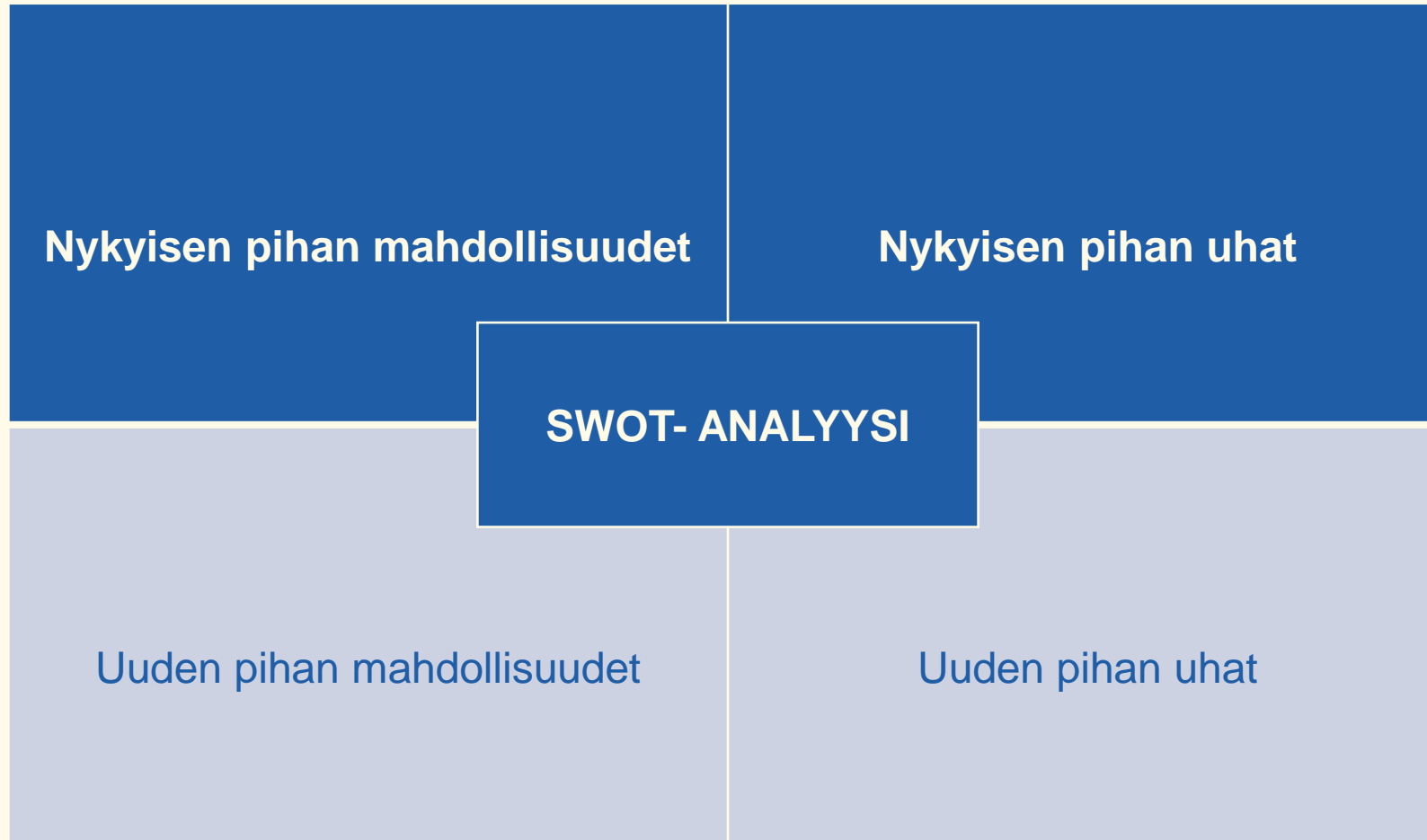
Kartanonrannan päiväkoti

Osallistaminen

Miten kuullaan henkilöstöä, lapsia ja huoltajia?

Osallistamisen keinoja on monia

Mitä remonteissa tapahtui?

- Hiekka ja turva-alustat korvattiin luonnonmukaisilla materiaaleilla
- Pihaan tuotiin rakennettujen elementtien lisäksi luonnonmukaisia elementtejä, kuten kiviä puunrunkoja ja kasvillisuutta
- Remonteissa hyödynnettiin mahdollisuuksien mukaan jo kunnalla olemassa olevia tarvikkeita ja materiaaleja
- Väliaidat isojen ja pienten pihojen välistä poistettiin

Leikinpaikat

Toimintakulttuurin muutos

Toimintakulttuurin muutos varhaiskasvatukseen arjessa

- Toimintakauden alkaessa perehtyminen uuteen pihaan aloitetaan pienryhmissä
- Yhteisöllisyys: kaikilla lapsilla on mahdollisuus leikkiä kaikkien lasten kanssa ja kaikki kasvattajat ovat kaikkia lapsia varten
- Eri värisillä liiveillä eri ryhmien lapset ja kasvattajat erottuvat toisistaan
- Pihäsääntöjen sijaan pihasopimus
- Toimintakulttuurin kehittäminen on jatkuvaa

Miten muutokset
huomioidaan
toimintakulttuurissa
?

Uusi toimintakulttuuri huoltajan näkökulmasta

- Oman lapsen leikeissä voi päivän aikana olla kasvattajia yli ryhmärajojen
- Varaathan aikaa lapsen hakutilanteeseen, sillä omaa lasta ei välttämättä heti näy – lapsilla on pihalla enemmän tilaa ja mahdollisuuksia leikkiin
- Kotiin lähtiessä oman ryhmän kasvattaja kertoo edelleen päivän tapahtumista ja kuulumisista
- Huoltajien palautteita kuullaan mielellään ja ne käsitellään talon kokouksissa
- Piha on virikkeellinen ja innostaa lasta leikkiin, joten kannattaa hyödyntää pihaa myös iltaisin!

Miten huoltajia
tiedotetaan ja
osallistetaan pihan
ylläpitämiseen?

Kestävä elämäntapa

Turvallisuusajattelu

On asioita, joita ei voi oppia opettamalla, vaan itse tekemällä ja kokemuksien kautta:

- Itseluottamus
- Uteliaisuus
- Varovaisuus
- Soveltuvuus ja mieltymykset
- Joustavuus
- Kipu ja kivun merkitys
- Tietoisten valintojen tekeminen
- Valittujen tekojen seuraukset

Berliini - Grün macht Schule

Täysin riskittömät leikkipaikat muuttuvat nopeasti tylsiksi. Riittävän jännittävät haasteet auttavat lasta kehittymään.

Hyvä leikkiympäristö on niin turvallinen kuin tarve vaatii, ei niin turvallinen kuin olisi mahdollista.

Kaatumista voi oppia vain kaatumalla.

”Ympäristö, joka on korostuneen turvallinen, saattaa jopa provosoida lapsia ottamaan liian suuria riskejä, jolloin turvalliseksi oletettu ympäristö muuttuukin vaaralliseksi.”

Marketta Kyttä

Pihapedagogiikka ja toimintakulttuuri
Gårdspedagogik och verksamhetskultur

Palautteita piharemontista - Henkilöstö

- Uusi piha lisää sekä lasten että henkilöstön hyvinvointia
- Liikkuminen on lisääntynyt ja monipuolistunut (mm. ryhmäraajat ylittävä hippaleikki)
- Uusi piha on virikkeellinen ja lasten liikkuminen on monipuolistunut silminnähdessä
- Myös henkilöstön liikkuminen työpäivän aikana on lisääntynyt
- Istutukset tehdään vasta lokakuussa. Tämän vuoksi koko pihan potentiaalia ei vielä ole saatu käyttöön. Mielenkiinnolla odotetaan, miten lapset ottavat koko pihan haltuun, kun ruohoa suojaavat aidat poistetaan.

Palautteita piharemontista – Lapset

- Lapset pyytävät päästä ulos
- Innokas huuto istutustyömaalta ”hei me istutetaan!”
- Lasten suosikkeja ovat muun muassa pyörärata, trampoliinit, ötököiden tutkiminen ja vesileikki
- Liikennerrata, kiipeilyteline ja trampoliinit ovat lasten suosiossa

Palautteita piharemontista – Huoltajat

- Uusi piha on kiva ja lapsilla on paljon vaihtoehtoja mitä pihalla voi tehdä
- Ihanaa, että päiväkodin piha on uudistettu niin hyvin. Se on niin hyvännäköinen ja niin monipuolinen piha tehdä erilaisia liikkeitä
- Pihaprojektuudistus on mielestäni onnistunut erittäin hyvin. Pihassa on eri korkuisia asioita ja piilopaikkoja, joista lapsi tykkää. Pihan hiekka on myös paljon parempi kuin aikaisempi, sillä sitä ei ole ihan joka paikassa. Myöskin on todella kiva, että väliaita on poistettu.
- Huikean hieno, toimiva ja viihtyisä. Täysi kymppi!
- Käytämme pihaa myös iltaisin
- Lapsille laajasti paljon erilaista tekemistä. Lapsi harmitteli ainoastaan, kun ei ollut kahta koripallotelinettä.

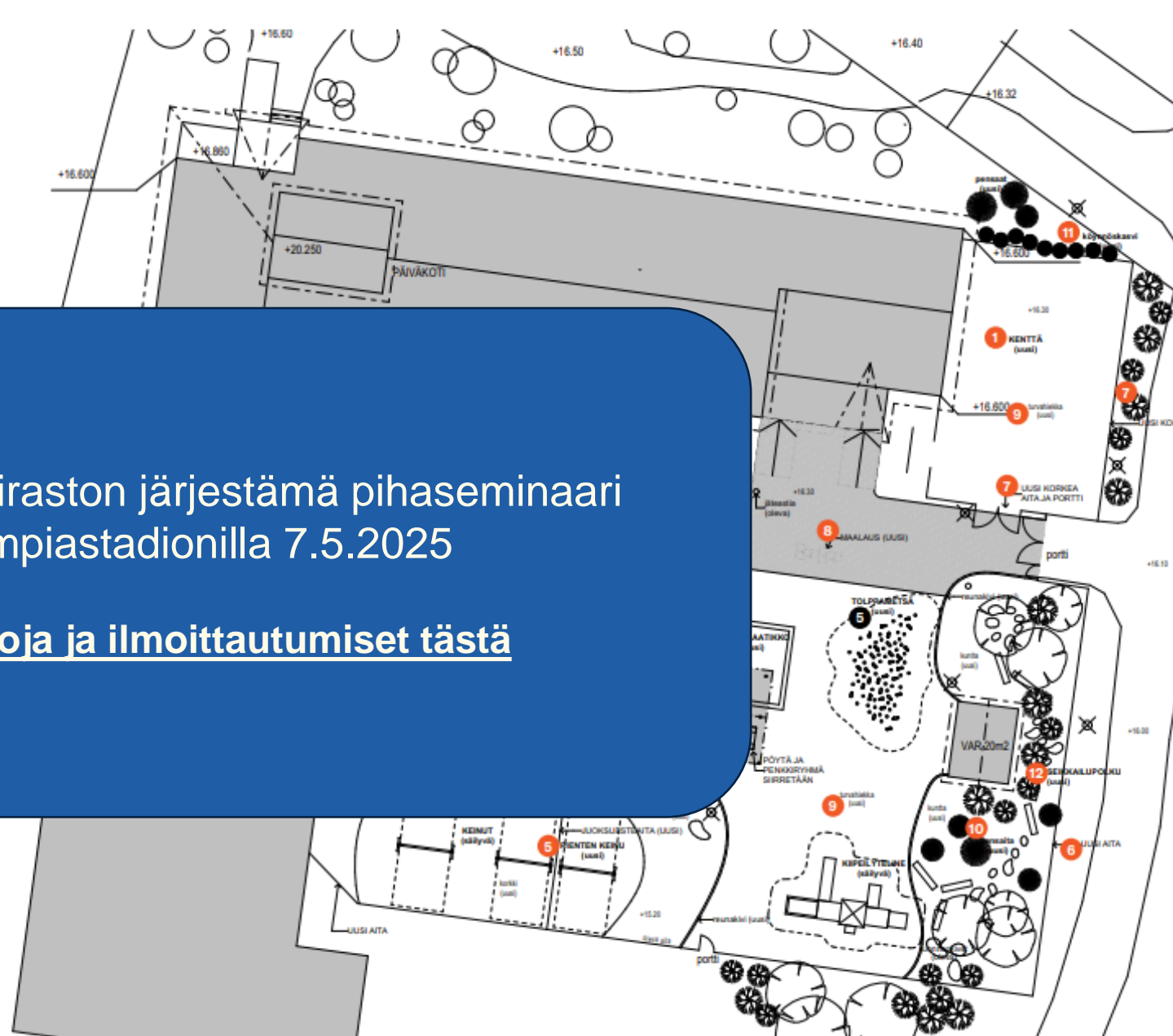
Pihasuunnitelma

TOIMENPITEET

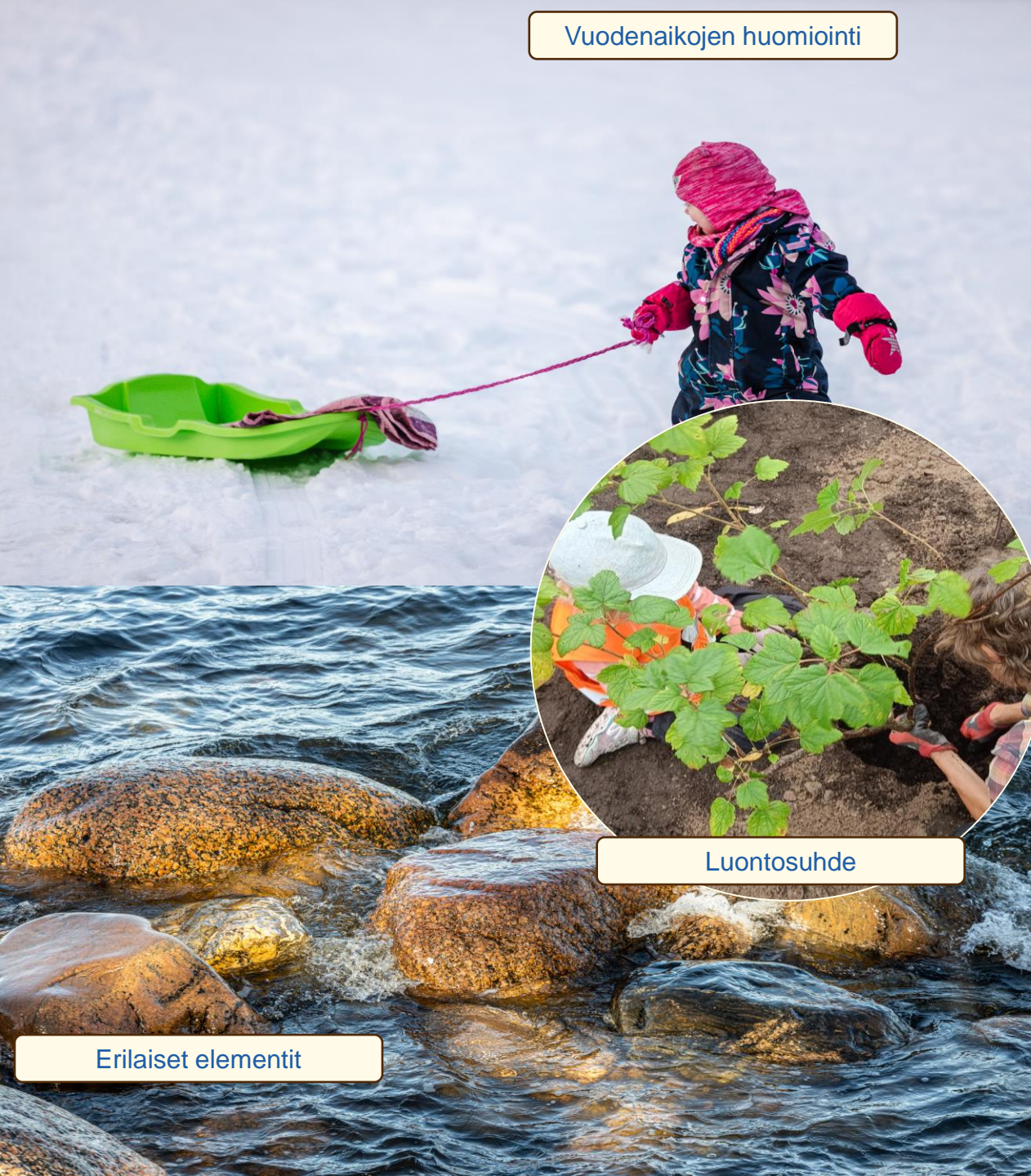
- 1 Uusi turvahiekoitettu pelikenttä, korkea aita, uusi portti
- 2 Kumpare (istutukset, astinkivet, nurm.
- 3 Pihakatos
- 4 Hyötypuutarha
- 5 Uudet leikkivälineet:
  - Hiekkalaatikko
  - Tolppametsä
  - Pienten keinu
- 6 Aidan siirto ja viheralueen kasva
- 7 Ryhmien nimien mukaiset vaneri
- 8 Maalaus kiveykseen
- 9 Uudet päällysteet
- 10 Uudet istutukset
- 11 Köynnöskasvi ja vanerikoristeet
- 12 Seikkailupolku

Aluehallintoviraston järjestämä pihaseminaari
Olympiastadionilla 7.5.2025

[Lisätietoja ja ilmoittautumiset tästä](#)

Vuodenaikojen huomiointi

Luontosuhde

Erilaiset elementit

Väliaidaton piha

Sopivat riskit

Uudet asukkaat

- On tärkeää erottaa, mitkä ovat työyhteisön käytänteitä ja mitkä sääntöjä
- Säännöt eivät voi olla erilaisia eri lapsille tai muutenkaan asettaa lapsia eriarvoiseen asemaan
- Mikä on oikeasti tarpeen kieltää ja kenen mielestä?
- Toimintakulttuurin ja asenteiden muutos on hidasta ja sille on annettava aikaa

Pihäsäännöistä kohti pihasopimusta

Kiitos!

Essi Kaipainen

Liiku mun kanssa! –hankekoordinaattori

050 4143 553

Essi.kaipainen@kirkkonummi.fi

